

“Enerjide batıdan doğuya doğru bir talep kayması gözleniyor”

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Memduh Boydak, Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun elektrik piyasasına ve enerji borsasına ilişkin düzenlemelerin tamamlayıcısı olduğunu belirterek, "Bu itibarla kanuna ilişkin değişiklik metni üzerinde çalışılmakta olduğunu da gözönüne alarak; maliyet bazlı fiyatlandırma, BOTAŞ'ın yeniden yapılandırılması ve kontrat devri konularının, sektörün liberalleşmesi açısından kritik nitelikte olduğunu belirtmek istiyorum" dedi.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından hazırlanan "World Energy Outlook" raporunun Türkiye tanıtımı TÜSİAD ve Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) işbirliğinde Sabancı Center'da yapıldı.

Toplantının açılışında konuşan Boydak, enerji sektörünün son yıllarda büyük bir gelişim ve devinim sürecine girdiğini kaydetti.

Bir yanda ekonomik anlamda kaydedtikleri gelişmeler sonucunda bazı ülkelerin enerji talebinde ciddi bir artış yaşandığını anlatan Boydak, "Bu durum neticesinde enerjide batıdan doğuya doğru bir talep kayması gözleniyor. Diğer yanda ise yeni enerji kaynaklarında örneğin kaya gazının ekonomik olarak çıkarılmaya başlanması gibi dikkat çekici gelişmeler kaydediliyor. İklim değişikliği başta olmak üzere çevresel kaygılar ise enerji bileşenlerinde önceliklerin gözden geçirilmesine neden oluyor. Nihayetinde tüm bu unsurlar enerji piyasalarında dengelemenin ciddi ölçüde değişmesine yol açıyor" ifadelerini kullandı.

Büyümenin ve rekabet gücünün merkezinde sanayi olduğunu, Avrupa Birliği'nin (AB) 2013 yılında yayınladığı rekabetçilik raporunda sanayi olmadan büyüme ve istihdam olamayacağını kaydettiğine dikkati çeken Boydak, enerjinin tam da bu noktada stratejik konular listesinde en önde yerini aldığını, enerji sektörünün başta sanayi olmak üzere ekonominin itici gücü olan tüm sektörlerin ana girdisi olma niteliği taşıdığını anımsattı.

Boydak, Doğu Akdeniz'deki enerji kaynakları, İran ile nükleer enerji bağlamında varılan anlaşma, Irak petrol ve doğalgazının piyasaya arzında kaydedilen gelişmelerin son dönemde gündemin önemli unsurları olduğunu altını çizdi.

Türkiye'nin bölgedeki enerji arz-talep dengeli açısından son derece hassas bir coğrafyada yer aldığını belirten Boydak,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Memduh Boydak

sözlerine şöyle devam etti:

"Siyasi sebepler dolayısıyla müzakerelerde arzu edilen gelişmeler henüz gerçekleşemese de AB enerji arz dengesi açısından Türkiye'nin taşıdığı önem, AB Enerji Komiseri Sayın Oettinger tarafından her fırsatta yineleniyor. Bugün gerçekleştirilen AB Liderler Zirvesi'ne sunulan toplantı belgelerinde de ülkemizin bölgedeki önemli rolünün yanı sıra başta AB enerji güvenliği olmak üzere stratejik konumu da vurgulanıyor. Kuşkusuz enerji sektörü ulusal kalkınma politikalarımız açısından da son derece hayati bir önemi haizdir. 2023 yılı hedeflerimize baktığımızda bunu açıklıkla görüyoruz. 2023 yılında; dünyanın 10. en büyük ekonomisi olmak, ihracatını 500 milyar dolara çıkarmak, 2 trilyon dolarlık bir GSYH'ya ulaşmak, orta ve yüksek teknoloji ürünlerde Avrasya'nın üretim üssü olmak istiyoruz.

Bu hedeflerin hepsi güçlü bir enerji sektörünü işaret etmektedir. Bu gereklilik, kendisini enerji talep trendinde de göstermektedir. OECD ülkeleri içerisinde geçtiğimiz iki yıllık süre zarfında enerji talep artışının en hızlı gerçekleştiği ülkemiz. Birincil enerji tüketiminde ise dünyada 21. sıradayız. Bu göstergelerle öngördüğümüz hedeflere ulaşılabilmesi, sürdürülebilir bir enerji politikasının titizlikle uygulanmasına

başlıdır. Diğer bir ifadeyle enerji talebinin dengeli bir bileşim ve rekabetçi fiyatlar ile sağlanması, kaliteli enerjinin temin edilebilmesi ve enerjinin verimli kullanılabilmesi gerekmektedir."

Boydak, Türkiye'nin doğalgazdaki dışa bağımlılığının fiyat değişimlerinden fazlasıyla etkileneceğine sebep olduğunu söyledi.

2013 yılı 1. dönem fiyatları ile 2012 yılı aynı dönem fiyatları karşılaştırıldığında, 1 metreküp doğalgaz için sanayinin ödediği fiyatta yüzde 19,8'lik bir artış olduğunu anımsatan Boydak, "Aynı dönemde 1 kilovatsaat elektrik için de yüzde 16,4 oranında artış olduğu görülmektedir" dedi.

Enerji kaynaklarını çeşitlendirmenin önemine işaret eden Boydak, "Son dönemde bu yöndeki politikaların hayata geçirilmesinde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Güneş enerjisine yönelik en son düzenlemeler ile birlikte yenilenebilir enerji mevzuatında kayda değer adımlar atılmıştır" görüşünü paylaştı.

Yenilenebilir enerjiye ilişkin 2023 yılı hedeflerine ulaşmanın oldukça zor olduğunu dile getiren Boydak, "Örneğin, Ağustos 2013 itibarıyla rüzgar enerjisinde kurulu gücümüz yaklaşık 2 bin 600 megawatt. 2023 hedefimiz ise rüzgarda kurulu gücümüzü 20 bin megawatt'a çıkarmak.

Bu hedef, sadece rüzgar enerjisinde yılda yaklaşık olarak bin 750 megawatt'lık bir kapasite eklememizi gerektiriyor" ifadesini kullandı.

Rekabetçi bir enerji piyasasına ulaşmak için sektörün serbestleşmesine dönük adımların atılmasının önemli olduğunu altını çizen Boydak, Elektrik Piyasası Kanunu'nun yasalara sürecinde özel sektör katılımına fırsat sağlandığı için kamuya teşekkür etti.

Enerji borsasına da değinen Boydak, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"İşte bu referans fiyatın şeffaf ve piyasa temelli bir çerçevede oluşmasının en verimli yoldur. Enerji borsası, aynı zamanda enerji sektörünün serbestleşmesi ve rekabetçi bir yapının oluşturulması için gereken önemli bir aşamadır. Ancak unutulmamalıdır ki Doğal Gaz Piyasası Kanunu elektrik piyasasına ve enerji borsasına ilişkin düzenlemelerin tamamlayıcısıdır. Bu itibarla kanuna ilişkin değişiklik metni üzerinde çalışılmakta olduğunu da gözönüne alarak; maliyet bazlı fiyatlandırma, BOTAŞ'ın yeniden yapılandırılması ve kontrat devri konularının, sektörün liberalleşmesi açısından kritik nitelikte olduğunu belirtmek istiyorum. Bu vesileyle TÜSİAD olarak Doğal Gaz Piyasası Kanununun revizyonu sürecinin özel sektör katılım ve katkılarıylaivedikle sonuçlandırılması arzusunda olduğumuzu da yinelemek isterim."

Boydak, enerji tartışmalarında bir yanda arz güvenliği ve rekabetçi fiyatların oluşturulması ihtiyacı, diğer yanda küresel iklim değişikliğiyle mücadele zorunluluğunun hassas seçimlerin yapılmasını gerektirdiğini söyledi.

TÜSİAD olarak bunun zor bir denklem olduğunu her fırsatta ifade ettiklerini vurgulayan Boydak, "Büyüme hedeflerimizi gerçekleştirirken enerji kaynaklı emisyonlarımızı azaltmayı sağlayacak ancak bunu yaparken de rekabet gücümüzü korumamızı mümkün kılacak stratejiler belirlemek zorundayız" dedi.

Enerjide rekabetçiliğin artırılması, iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik çabaların azaltılması anlamına gelmediğini ve gelmemesi gerektiğini anlatan Boydak, bu nedenle yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması yanında enerjinin hem üretim hem de kullanım süreçlerindeki verimliliğine yönelik uygulamaların yaygınlaştırılmasına da çaba göstermesi gerektiğini dile getirdi.